

Θα αποχωρήσει η Βρετανία από την Ευρωπαϊκή Ένωση;

του Γιάννη Μηλιού

Σε συνέντευξή του στη *γερμανική* εφημερίδα *Die Zeit* στις 9/8/2012, ο πρώην πρωθυπουργός της Βρετανίας Τόνυ Μπλερ δήλωσε ότι ανησυχεί βαθιά για το ενδεχόμενο η χώρα του να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) μετά από δημοψήφισμα. Στις 10/08/2012, η βρετανική *Observer* δημοσίευσε μυστική έκθεση («που διέρρευσε») του ιαπωνικού «τραπεζικού γίγαντα» Nomura, σύμφωνα με την οποία η προοπτική εξόδου της Βρετανίας από την ΕΕ γίνεται όλο και πιθανότερη. Σύμφωνα με την *Observer*, συντάκτης της έκθεσης είναι ο Alastair Newton, πρώην διπλωμάτης, που είχε επίσης χρηματίσει σύμβουλος του Τόνυ Μπλερ. Μια δημοσκόπηση που είδε το φως της δημοσιότητας στις 14/8/2012, εμφανίζει το 46% των Βρετανών να επιθυμούν την έξοδο της χώρας τους από την ΕΕ. Οι μεγαλύτερες σε κυκλοφορία συντηρητικές «λαϊκές» εφημερίδες της Βρετανίας, *Sun*, *Daily Mail* και *Daily Telegraph* αναπαράγουν συστηματικά ένα κλίμα υπέρ της «βρετανικής εξόδου».

Παρότι η συζήτηση έχει βαθιές ρίζες στη Βρετανία, το θέμα ουσιαστικά ξεκίνησε όταν τέθηκε στο προσκήνιο η «τραπεζική ένωση» της ΕΕ, στην Ευρωπαϊκή Σύνοδο του Δεκεμβρίου 2011. Ο Βρετανός πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον ζήτησε να εξαιρεθεί το Σίτυ του Λονδίνου από τη νέα ρύθμιση, αλλά το ζήτημα δεν μπήκε καν στην ατζέντα της Συνόδου, διότι παρουσιάστηκε από τον Κάμερον μόλις μια μέρα πριν την έναρξή της. Στις 7/6/2012, ο υπουργός Οικονομικών George Osborne δήλωσε: «Δεν επιθυμούμε, ως το μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό κέντρο της Ευρώπης, να έχουμε δίπλα μας μια τραπεζική ένωση χωρίς κάποιες διασφαλίσεις. [...] Πρέπει να υπάρξουν συνθήκες που θα προστατεύουν την πιο σημαντική βιομηχανία της Βρετανίας, τον μεγαλύτερο εργοδότη του ιδιωτικού τομέα».

Πριν τη Σύνοδο Κορυφής στις 29/6/2012, η δεξιά πτέρυγα της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συντηρητικού Κόμματος, δηλαδή του βασικού κυβερνητικού εταίρου, έκανε σαφές ότι τάσσεται υπέρ της άμεσης διεξαγωγής δημοψηφίσματος για παραμονή ή όχι της Βρετανίας στην ΕΕ. Εκπροσωπώντας την πτέρυγα αυτή, ο Douglas Carswell δήλωσε σε τηλεφωνική συνέντευξη που

δημοσίευσε το Bloomberg στις 28/06/2012: «Είναι ανάγκη να διεξαχθεί ένα δημοψήφισμα για παραμονή ή έξοδο. Έχοντας εγκαταλείψει την ΕΕ, θα μπορέσουμε να γίνουμε μια πιο ανταγωνιστική οικονομία, να ξαναγίνουμε μια αληθινά διεθνής και ανοικτή κοινωνία και θα μπορέσουμε να ανανεώσουμε τη δημοκρατία μας. Θα είμαστε μια πιο ευτυχισμένη χώρα». Στις 1/7/2012 ο Κάμερον δήλωσε ότι είναι έτοιμος να εξετάσει τη δυνατότητα ενός δημοψηφίσματος σχετικά με τη σχέση Βρετανίας-ΕΕ, αλλά μόνο όταν η στιγμή είναι κατάλληλη. Στις 12/7/2012, ο υπουργός εξωτερικών William Hague ανακοίνωσε ότι θα ξεκινήσει άμεσα λογιστικός-οικονομικός έλεγχος (audit) σχετικά με το κόστος παραμονής της Βρετανίας στην ΕΕ, τα αποτελέσματα του οποίου θα δημοσιοποιηθούν το 2014.

Σημαίνουν όλα τα παραπάνω ότι επίκειται η αποχώρηση της Βρετανίας από την ΕΕ; Κατά κανένα τρόπο! Όπως υποστήριξα στην *Αυγή* στις 29/7/2012 αναφορικά με την περίπτωση της Ελλάδας, και όπως μια προσεκτική ανάγνωση του «ρεπορτάζ» μπορεί να πείσει, οι συζητήσεις για έξοδο από την Ευρωζώνη ή την ΕΕ αποτελούν πολιτικές παρεμβάσεις σε μια διαδικασία που ενώ συντελείται, συγχρόνως συγκαλύπτεται: Την «ομοσπονδοποίηση» της ΕΕ σε συντηρητική κατεύθυνση: «Η συζήτηση που διεξάγεται μεταξύ των αξιωματούχων του συστήματος, ιδεολογικών (“δεξαμενές σκέψης”, “κορυφαίοι” οικονομολόγοι κλπ.) και πολιτικών (κυβερνήσεις, ευρωπαϊκές αρχές, αστικά κόμματα), σχετικά με τον “κίνδυνο διάλυσης της ΖτΕ” ή την πιθανότητα “εξόδου” κάποιων χωρών από αυτήν [ή την ΕΕ, θα πρόσθετα σήμερα, Γ.Μ.], στην πραγματικότητα συνιστά “μετάθεση”, δηλαδή συγκάλυψη του πραγματικού επίδικου, που είναι η ομοσπονδοποίηση της Ευρώπης σε αντιλαϊκή-νεοφιλελεύθερη κατεύθυνση και η διαμάχη γύρω από τα μέσα για την “αναίμακτη” επίτευξη αυτού του διακυβεύματος».

Εντούτοις, η θέση που μόλις υποστήριξα δεν συνεπάγεται ότι η διάλυση της ΕΕ είναι αδύνατη. Μια ενδεχόμενη πολιτική υπερίσχυση των δυνάμεων της νεοφιλελεύθερης ή/και ρατσιστικής Ακρας Δεξιάς, που ευαγγελίζεται την «εθνική αναδίπλωση» ως διέξοδο από την οικονομική κρίση, θα έθετε τότε σε άμεσο κίνδυνο την ύπαρξη και της Ευρωζώνης και της ΕΕ. Διότι, κακά τα ψέματα, εθνική αναδίπλωση χωρίς εθνικό νόμισμα και «προστατευτισμό» της εγχώριας αστικής τάξης από το διεθνή καπιταλιστικό ανταγωνισμό δεν νοείται. Με τα λόγια της Μαρί Λεπέν, «πρέπει να απελευθερώσουμε τους λαούς μας και να επιστρέψουμε στα δικά μας νομίσματα» (Reuters, 20/3/2012). «Λοιπόν, ναι! Πράγματι πιστεύω ότι οι χώρες

μας θα τα πήγαιναν πολύ καλύτερα χωρίς το ευρώ παρά με το ευρώ» (CNBC, 11/4/2012).

Το σχέδιο της Αριστεράς είναι εντελώς διαφορετικό: Η Ευρώπη, της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, των κοινωνικών αναγκών, του σοσιαλισμού.